

Villa Rosenberg wonderlijk allegaartje

vervolg van pagina 13

Den Haag – De villa van psychiatrisch ziekenhuis Rosenberg staat sinds 1966 op de rijkslijst van beschermde monumenten.

Hoofd van de technische diensten De Kruijf: „Het gebouw staat praktisch leeg. Het verkeert in slechte staat. De kozijnen zijn versleten, en als een goot eigenlijk zou moeten worden vervangen, plakken we hem nu even provisorisch dicht. Maar op een gegeven moment ben je natuurlijk uitgeplakt”.

Stafmedewerker algemene zaken mevrouw S. van der Aalst-Disler knikt instemmend: „De fundamenten en de muren zijn goed. En daarmee is alles gezegd”.

Gerieflijk

Lange tijd was Rosenberg – aanvankelijk geschreven als 'Rosenburgh', dat aan het eind van de achttiende eeuw weer werd vervangen door 'Oud-Rosenburg' – een gerieflijk buiten aan de belangrijkste verbindingsweg tussen Den Haag en Loosduinen. In 1775 liet mr. Johan Francois van Byemont (1740-1789), de toenmalige pachter, zijn 7-jarig dochtertje Elisabeth de eerste steen leggen voor het nog altijd bestaande landhuis.

Het pand verrees waarschijnlijk op de plaats waar eerst een boerenwoning had gestaan. Honderdveertig jaar later kwam het complete bezit in handen van het Geneeskundig Gesticht voor Krankzinnigen te 's-Gravenhage, dat het landgoed zijn huidige functie op het gebied van de volksgezondheid gaf. Het huis werd nooit als zodanig gebruikt. Het kreeg een functie als dienstwoning; tevens hebben de directeur, de regenten en later ook de administratie er hun kantoren gehad.

Allegaatje

Allerlei verbouwingen veranderden in ruim tweehonderd jaar tijd de binnenkant van het gebouw in een wonderlijk allegaatje met bedompte gangen, een onoverzichtelijke zolder en een trappenhuis dat zijn raam niet meer in het midden van de muur, maar ergens dichtbij de grond heeft zitten.

Het bureau HTV Architecten bv wil straks aan die onoverzichtelijke situatie een eind maken. Een aanbouw aan de achterzij-

Mevrouw Van der Aalst-Disler en De Kruijf voor het karakteristieke, maar vervallen landhuis. 'De fundamenten en de muren zijn goed. Maar daarmee is dan ook alles gezegd'.
Foto Theo Böhmers.

de zal verdwijnen, de entree keert terug naar haar oorspronkelijke plaats: in het midden van de voorgevel. Voorts worden de verlaagde plafonds weggebroken en krijgen de kamers hun oorspronkelijke hoogte. De originele ornamenten zijn nog altijd aanwezig.

Museum

In de plannen zitten tevens het noodzakelijke herstel van het dak en de gevel, en het vernieuwen van de elektrische installatie en de centrale verwarming. Bovendien speelt de directie met het idee op zolder een klein museum over de psychiatrie en dan met name over de rol van

Rosenburg in te richten. Is eenmaal alles opgeknapt, dan zullen het bestuur, de directie, de ondernemings- en de patiëntenraad hun intrek in het gebouw nemen.

Van der Aalst: „Bij de afweging over de bestemming van het gebouw is ook nog gekeken naar een functie voor patiënten. Maar dat bleek niet haalbaar zonder het oorspronkelijke karakter van het huis geweld aan te doen”.

Financiering

De kosten van het totale project bedragen 2,3 miljoen gulden. „Exclusief BTW”, aldus De Kruijf. De financiering is nog

niet rond, er liggen diverse gesprekken in het verschiet met zowel de ziektekostenverzekeraars als met WVC voordat alles is geregeld. Het restauratievoorstel voor de diverse instanties is op dit moment in de maak.

Volgens De Kruijf is de gemeentelijke afdeling Monumentenzorg in elk geval bereid een subsidie te verstrekken. „Wij als Rosenberg doen ons best het landhuis te behouden voor de toekomst”, verzekert De Kruijf.

Kliniek

Iets priller zijn de plannen voor de nieuwbouw van de kliniek.

De bedoeling is daar veertig bedden naartoe te brengen uit de zogeheten Ramaerkliniek, die elders op het terrein staat; het gebouw dateert uit 1925 en voldoet niet meer aan de moderne wensen van de psychiatrie.

De kliniek heeft nu 104 bedden, met name voor langdurig verblijvende psychiatrische patiënten; binnen Rosenberg wordt nog gestudeerd op de toekomst van de overige 64 plaatsen. „Medio '93 hopen we de opdracht voor de nieuwbouw te kunnen verstrekken”, vertelt De Kruijf. „We zijn nu aan het schetsen, het plan moet daarna worden ingediend bij WVC”.